

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Sociologie

Testul 11

Profilul umanist din filiera teoretică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. Tétel

(30 punct)

Îrja a vizsgalakra a helyes válasznak betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Amikor két személy egy családhhoz hasonlóan közös háztartásban él, a formális házassági szerződés megkötése nélkül, akkor ez:
 - a. kiterjedt család
 - b. hasonlósági csoport
 - c. egyszülős család
 - d. megegyezésen alapuló együttélés
2. A kortárs társadalomra jellemző szekularizáció feltételezi:
 - a. az egyház intézményének növekvő társadalmi és szellemi befolyása a politikai életre
 - b. az emberek eltávolodása az egyházi normáktól és gyakorlatoktól
 - c. az emberek visszatérése a hagyományos vallási értékekhez
 - d. az egyházak tulajdonában lévő anyagi javak vagy értéktárgyak számának növelése
3. Amit a politikai pártoknak a választások legitim megnyerése érdekében tenniük kell:
 - a. zárják ki az adott ország etnikai kisebbségeivel való együttműködés minden lehetőségét
 - b. a választásra jogosult polgárok szimpátiájának és támogatásának megnyerése
 - c. a választások meghamisítása
 - d. nem venni részt a választásokat megelőző választási kampányban
4. Az a tény, hogy a család biztosítja a tagjai életéhez és fejlődéséhez szükséges anyagi feltételeket, tükrözi:
 - a. biológiai funkcióját
 - b. lelki-érzelmi funkcióját
 - c. szocializációs funkcióját
 - d. gazdasági funkcióját
5. Az egyház ősidők óta fontos szerepet játszik az emberek életében, mert:
 - a. az egyetlen létező társadalmi intézmény
 - b. az élet legfontosabb pillanatait az egyes vallások sajátos rituáléi kísérték
 - c. véletlenszerűen befolyásolta a család életét
 - d. egy állandó gazdasági támogatást nyújtott
6. A politikai pártok:
 - a. olyan formális szervezetek, amelyek a választási eljárás útján próbálják megszerezni a kormányzat legitim ellenőrzését
 - b. olyan informális szervezetek, amelyek a vezetők személyes céljait igyekeznek képviselni
 - c. a hatalomtól független és nonprofit szervezetek
 - d. olyan intézmények, amelyek célja a tudományosan elfogadott ismeretek közvetítése
7. Egy osztályközösség diákjai meglátogatják a történelmi múzeumot, hogy egy adott történelmi korszakról többet tudjanak meg. Ebben az esetben alkalmazott oktatási forma:
 - a. non-formális
 - b. informális
 - c. formális
 - d. felnőttkori

8. A hatalmi ágak szétválasztásának elve az államban előírja, hogy:
- az állam minden polgára számára biztosítottak a jogok
 - az állam szabadon dönt a bel- és külügyekben
 - a nép választott képviselőin keresztül kormányoz
 - a hatalom a lehető legszélesebb körben oszlik meg több ember és intézmény között
9. A nem kormányzati szervezetek egyik célja
- a társadalmi eseményekre vonatkozó véleménynyilvánítás
 - a hatalom minél hosszabb időre történő megszerzése és megtartása
 - a polgárok ügyeibe való be nem avatkozás
 - a társadalomra negatív hatást gyakorló intézkedések támogatása
10. A nemzeti szuverenitás elve, amelyet a modern államok alkotmányai is rögzítenek, kimondja, hogy:
- a hatalom a lehető legszélesebb körben oszlik meg több ember és intézmény között
 - a nép választott képviselőin keresztül kormányoz
 - az alaptörvény az Alkotmány, amely rögzíti a működési és szervezési alapelveket
 - az állam szabadon dönt a bel- és külügyekben

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szociológiai kutatási módszerekkel és technikákkal kapcsolatos fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes társítását!

a. kérdőív	1. Ez egy kérdőíves kutatási technika, amelynek célja a kutatási hipotézisek ellenőrzése, szóbeli közlés útján szerzett információkkal.
b. interjú	2. Ez egy olyan kutatási technika, amely írásbeli kérdések vagy képek logikai és pszichológiai sorrendjéből áll, amelyek bizonyos válaszokat eredményeznek, amelyek alapján a kutatási hipotézisek ellenőrizhetők.
c. szociológiai ankét	3. A magatartásbéli alkalmazkodás ideális módját képviseli, amelyet a társadalom által javasolt célok és a társadalmi rendet biztosító intézményesített eszközök elfogadása jellemez.
d. szociológiai megfigyelés	4. A társadalmi tények kutatásának módszere, amelynek célja azok leírása, elemzése és magyarázata.
	5. Olyan kvalitatív kutatási módszer, amely során a társadalmi valóságra vonatkozó információkat empirikusan gyűjtik össze.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A szocializáció tényleges részvételt igényel, és a kommunikáció során valósul meg. A kulturális tanulás nem absztrakt módon történik, hanem az egyének közötti kapcsolatokban nyilvánul meg, és az a vágy motiválja, hogy azonosulni akarunk egy értékes, példaképnek tekintett személlyel.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
- Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! **10 pont**
- Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *a másodlagos szocializáció társadalmi nonkonformizmushoz vezethet!* **3 pont**

4. Fejtse ki véleményét a következő gondolatról: *a konformitás mértéke befolyásolja a társadalmi csoportokon belüli pszicho- szociális légkört!* **3 pont**

III. TÉTEL **(30 pont)**

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *interjúvázlat* fogalmát! **4 pont**
2. Említse meg a *kisebbségi csoport* két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *kohézió* és *hovatartozási csoport* fogalmai között! **10 pont**
4. Konkrét példával mutassa be, azt, hogy a kiscsoportokra a közvetlen és viszonylag stabil kapcsolatok jellemzőek! **4 pont**
5. Érveljen, körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: *az emberek közötti társadalmi távolság egyenesen arányos a rokonsági kapcsolat fokával!* **6 pont**